

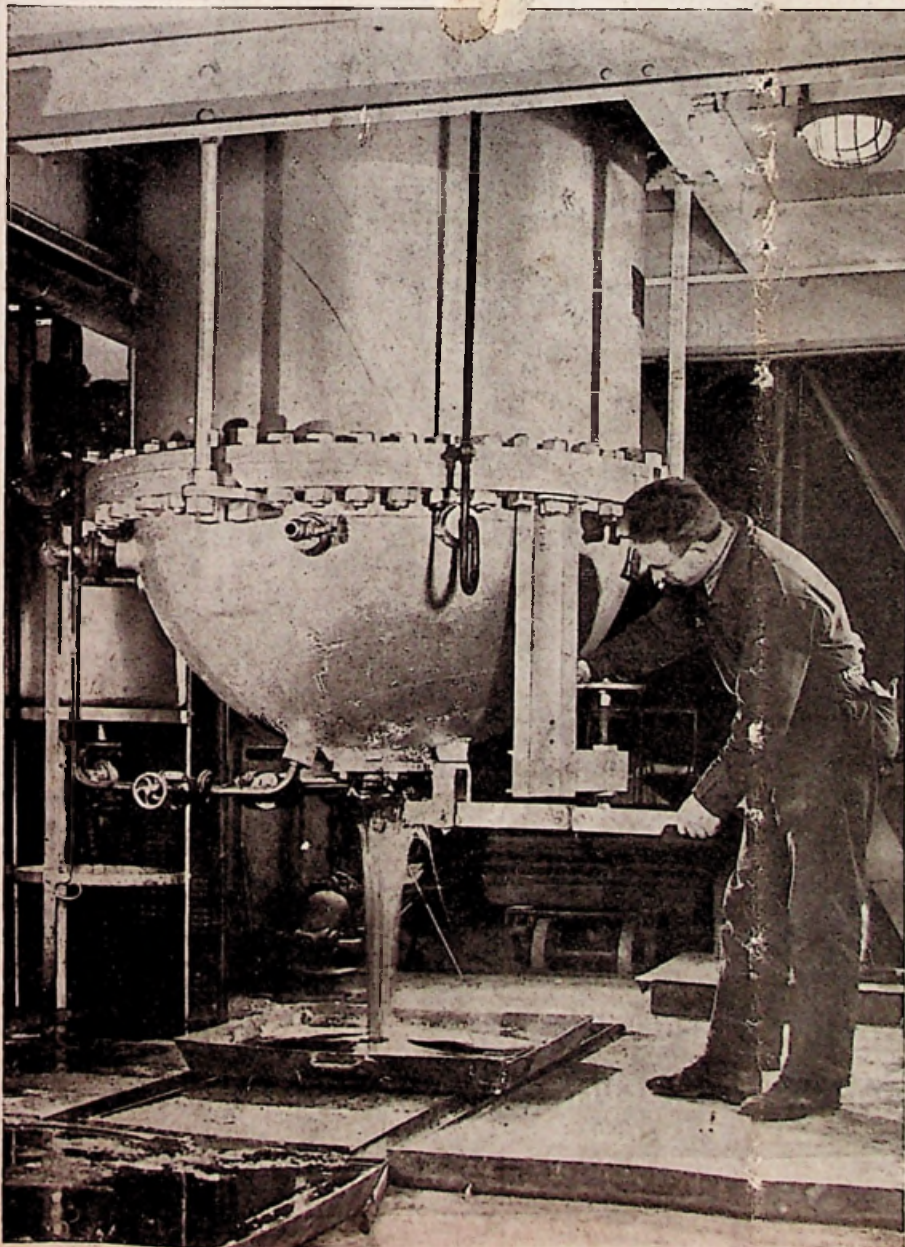
Electro Radio Mercur

Technisch commercieel vakblad

Veertiendaags Officieel Orgaan van de Vakgroep Electrotechnisch Ambacht, de Vakgroep Detailhandel in Electriche Verbruikstoestellen en Verlichtingsartikelen, de Vakgroep Detailhandel in Radio-artikelen en de Vakgroep Tusschenpersonen in Electrotechnische Producten. Directie, Redactie en Administratie: Kalverstraat 35, Amsterdam C. Telefoon Directie en Red. K 2900-35253; Administratie K 2900-40453 Voor verdere uitgeversmededelingen zie voorlaatste pagina.

4e JAARGANG Nr. 93
21 MEI 1949

MATERIAAL

*waarmee wij
omgaan*

De kunstharsen vinden ook in de electro-techniek een zeer groot toepassingsgebied en zijn dan ook gaan behoren tot die materialen waarmede men in dit vak dagelijks omgaat. Wij denken hierbij aan bakelieten schakelaars, stopcontacten, plafonniers, kapjes voor transformatoren enz.

Nevenstaande foto geeft een beeld uit de fabricage van dit materiaal. In de afgebeelde ketel worden de grondstoffen gesmolten en gemengd tot een dikke vloeibare hars, welke juist afgetapt wordt. Na afkoeling van deze hars, waarbij ze hard wordt, wordt ze fijn gemalen en met vulstof (mica, houtmeel, asbest en derg.) gemengd. De aldus verkregen persmassa wordt in matrijzen onder hoge temperatuur in de vereiste vormen geperst.

Zij

HEEFT GEEN RUTON

RU

Rudolf Blik

ELECTRISCHE APPARATEN- EN METAALWARENFABRIEK N.V.

WALDORPSTRAAT 38-44 • DEN HAAG • TELEFOON 182220

ELECTRO RADIO MERCUUR

TECHNISCH COMMERCIEEL VAKBLAD

Nederlandse Electrotechnische Winkeliers Organisatie

N. E. W. O.

Op 17 Mei jl. is de vergadering van het Hoofdbestuur voortgezet ter verdere behandeling van de Agenda die op het Congres te Utrecht op 28 April 1949 niet kon worden afgewerkt.

Als eerste punt stond de benoeming van de Voorzitter op het programma. Zoals U reeds in het vorige nummer van dit blad is medegedeeld, moest het Congres wegens het gevorderde uur beëindigd worden tijdens de behandeling van dit punt. Van alle zijden werd een dringend beroep op de heer Miermans gedaan om zijn grote ervaring en energie ter beschikking van de jonge vereniging te stellen. De heer Miermans weigerde dit echter ten stelligste, uitvoerig uiteenzettend waarom en hij bracht tevens als zijn visie naar voren, dat hij niet de enige was en dat eventueel ook jongeren een kans moesten hebben.

Wie nu gedacht heeft, dat alle afdelingsbesturen zich, in de 3 weken die sinds het Congres verstreken zijn, beraden hadden over een andere figuur voor deze functie, vergist zich deerlijk. Aldra bleek vóór de vergadering achter de schermen, dat men unaniem van mening was, dat Miermans de man was en dat men met alle macht wilde proberen hem te doen bezwijken voor hun argumenten.

Toen dan ook de vergadering, die zeer goed bezocht was, geopend werd met een woord van welkom aan de aanwezigen, werd dit vermoeden onmiddellijk bevestigd. Het trommelvuur werd ingezet door de heer Colyn namens de afdeling Zeeland, die vaak op treffende wijze trachtte, alle bezwaren van de heer Miermans stuk voor stuk te ontzenuwen. Deze aanval ontving

direct steun van alle kanten en de ene afdeling na de andere vuurde argument na argument op hem af. De aanval was ruim voldoende om de sterkste vesting te doen wankelen.

Toen direct hierop van verschillende zijden om een vrije stemming verzocht werd, was het feit praktisch beslecht. Het was Miermans en vanzelfsprekend met *algemene stemmen*. Toen dan ook de heer Caarels namens het stembureau de uitslag bekend maakte, ontlokte dit aan de vergadering een hartelijk applaus. De heer Miermans dankte hierop alle aanwezigen voor het in hem gestelde vertrouwen en verklaarde murw gemaakt te zijn door een dergelijke samenspanning. Na een uitgebreide argumentatie verklaarde hij dan het Voorzitterschap te willen aanvaarden, omdat hij geloofde in deze organisatie en overtuigd was van de grote noodzaak hiervan. Hij accepteerde echter op één uitdrukkelijke voorwaarde en wel deze, dat zijn mede-bestuursleden zich volkomen bereid verklaarden, zich geheel met hem in te zetten tot het welslagen van de nieuwe organisatie.

Deze medewerking werd hem spontaan toegezegd, zodat de heer Miermans onze Voorzitter is.

Vervolgens was de samenstelling van het Dagelijks Bestuur aan de orde. Na de voorgeschreven verkiezing werd dit als volgt samengesteld:

B. G. Miermans, Amsterdam, Middenweg 19, Voorzitter.

Herm. Geertsen, Nijmegen, Stikke Hezelstraat 5.

Jan Langkamp, Enschede, Langestraat 52.

J. Lieferring, Grootegast, Hoofdstr. A 160.

L. J. Weyden, Brunssum, Kerkstraat 74.

De namen van de heren van het Landelijk Bestuur werden U reeds in het vorige nummer verstrekt.

Het volgende punt was de vaststelling van de naam van de Organisatie. Na een korte samenspraak werd deze vastgesteld, zoals aan de kop dezes vermeld.

Tenslotte volgden nog enige kleinere punten, alsmede de rondvraag, waarop deze buitengewoon geanimeerde vergadering met een kort woord door de heer Miermans werd gesloten tot de eerstvolgende vergadering van het Dag. Bestuur die gehouden zal worden op Maandag 30 Mei a.s. te Amsterdam, voor het nader uitwerken van de plannen.

De opbouw van iedere economische unie brengt uit de aard der zaak mede, dat bepaalde sectoren van het bedrijfsleven en van de landbouw van elk der betrokken landen aanvanke-lijk met moeilijkheden zullen hebben te kampen. In het begin zullen in sommige gebieden schokken optreden, die zo goed mogelijk moeten worden opgevangen. Mede met het oog hierop hebben de drie landen besloten aan de Economische Unie een Voor-Unie vooraf te doen gaan. Verder zal ook het bedrijfsleven in eigen kring het nodige hebben te verrichten om eventuele repercussies zoveel mogelijk te voorkomen.

Z.K.H. Prins Bernhard bij zijn bezoek aan de Brusselse Jaarbeurs.

Installatie-Voorschriften

door H. G. MORSSINK, Technisch Ambtenaar G.E.B. te Amsterdam

In de serie Electriciteit en zijn voorschriften, volgt hier het tweede artikel over het onderwerp: DE AARDLEIDING. Bij het aanbrengen van aardleidingen kunnen makkelijk fouten gemaakt worden, die zich op hinderlijke of zelfs gevaarlijke wijze uiten. Ter voorkoming hiervan, bevelen wij ook dit artikel ter aandachtige lezing aan.

Aardelectrode

Een goed geleidende verbinding met de aarde wordt verkregen door verbinding van een metalen geleider met een in de aarde aangebracht buizenstelsel (waterleidingnet) of met in de bodem geslagen buizen, of met ingegraven metalen banden of platen.

Deze buizen, banden of platen noemt men aardelectroden. Deze elektroden bieden aan de verspreiding van de stroom een bepaalde weerstand en de grootte van deze weerstand bepaalt of een aardverbinding goed is.

Men spreekt in de praktijk veel over het begrip aardingsweerstand ofschoon de benaming verspreidingsweerstand veel beter is.

De weerstand die de stroom in de aarde ondervindt, wordt bepaald door de specifieke geleidbaarheid van de bodem en de door de stroom beschikbare doorsnede, loodrecht op de stromingsrichting.

Naarmate we verder van de aardelectrode verwijderd zijn neemt deze beschikbare doorsnede toe en wordt de weerstand kleiner.

De elektrische stroom verplaatst zich niet in één richting, maar in alle richtingen van de geleidende bodem.

Het eigenaardige verschijnsel doet zich

nu voor dat niet alleen de bodemgesteldheid, maar ook de vorm van de aardelectrode, de vorm van de aequipotentiaalvlakken en dus ook de oppervlakte van de beschikbare doorsnede bepaalt.

De voorschriften

Volgens voorschrift moet een aardingsbuis van verzinkt staal of van daarmee ten minste gelijkwaardig materiaal zijn en een inwendige middellijn bezitten van ten minste 25 mm; wordt een aardstaaf gebruikt dan is deze minimummaat 19 mm.

De aardelectrode moet zover in de grond zijn gedreven, dat hij niet zonder bijzondere hulpmiddelen verwijderd kan worden. Om dit te verkrijgen zal de mechanische belasting hiervoor groter moeten zijn om de staaf in de grond te drijven. Men neemt dan vanzelfsprekend een buis of staaf met een grotere doorsnede.

Uit proefnemingen is gebleken, dat het geen nut heeft dikkere buizen te nemen, daar de weerstand maar voor een klein deel uit overgangswaerstand, buis op aarde en grotendeels uit verspreidingsweerstand in de aarde bestaat. Beter is meerdere 1" buizen te slaan en wel op

enkele meters afstand van elkaar, dan bijv. met één pijp te volstaan en van zeer grote lengte.

Slaat men ze te dicht bij elkaar, dan vermindert de weerstand slechts weinig (zie afb. 1).

In de loop der jaren is men tot een beter inzicht der grondsoorten en bodemgesteldheden gekomen. De verspreidingsweerstand van buizen wordt in hoofdzaak bij een bepaalde homogene bodemgesteldheid bepaald door de buislengte.

De diepte speelt een kleine rol en blijkt van weinig invloed te zijn op de verspreidingsweerstand. Bij lage spanning heeft diep ingraven alleen zin bij lage grondwaterstand. Is grondwater voorhanden, dan is het beter de aardelectrode met het grondwater in aanraking te brengen. In bouwputten is de mogelijkheid daartoe zeer zeker aanwezig. Het typische verschijnsel doet zich voor, dat, wanneer een aardelectrode in de grond is gedreven en in aanraking komt met het grondwater, het gedeelte wat in aanraking komt met de minder geleidende grondlaag boven het grondwater de weerstand niet noemenswaard doet verminderen.

Plaatelectrode

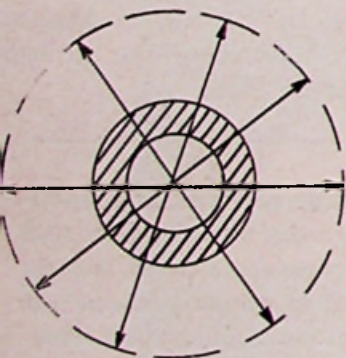
Een andere uitvoering van de aardelectrode is de aardplaat, horizontaal of verticaal aangebracht. Hetgeen vanzelfsprekend is, speelt hier de grootte van de oppervlakte der plaat wel een belangrijke rol, evenals de diepte van ingraving. Al geven de voorschriften de richtlijnen aan voor het maken van een goede aardverbinding, er wordt nooit gesproken over de grootte die de verspreidingsweerstand moet hebben, evenals over de lengte die een aardelectrode moet hebben.

Naar gelang de omstandigheden en de bodemgesteldheid ter plaatse zal men een deugdelijke aardverbinding moeten kiezen.

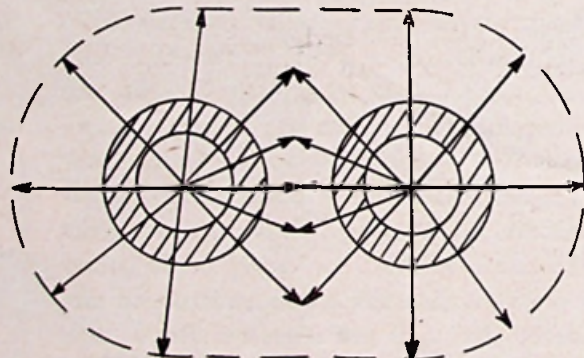
Vermeld dient nog te worden de vaak optredende schadelijke weerstanden in aardverbindingen. Hoewel het buizenstelsel van een drinkwaterleidingnet een ideale aardelectrode blijkt te zijn, zijn bij proefmetingen op een bouwwerk en elders op een stelsel waterleidingbuizen overgangswaerstanden gemeten van 1-3,5 ohm.

Indien het mogelijk is een aansluiting voor de hoofdkraan of watermeter van een waterleidingbuizenstelsel te maken, is dit zeer te prefereren boven de aansluiting achter de meter.

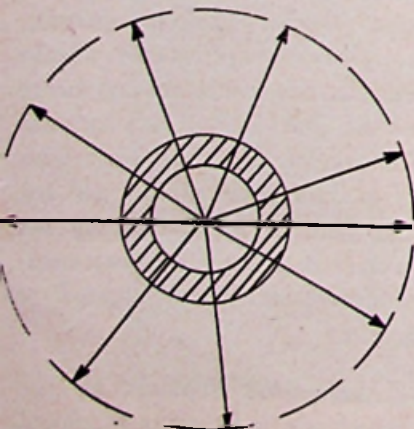
Om het personeel dat belast is met het verwisselen van een watermeter niet aan het eventuele gevaar van stroomdoorgang bloot te stellen, moet de hoofdkraan en/of watermeter overbrugd worden. De uitvoering laat in de praktijk nog al eens te wensen over. Ja zelfs in zeer vele gevallen wordt aan het overbruggen van de meter niet eens gedacht. Als regel moet dus gelden, wanneer een aardleiding aangebracht wordt, waarvoor deze ook moge dienen, watermeter en/of hoofdkraan te overbruggen. Is een installatie geaard op het waterleidingbuizenstelsel met bijv. 25 mm² dan dient de overbrugging ook een doorsnede van 25 mm² te hebben. Is deze overbrugging aanwezig, hetgeen vaak voor-

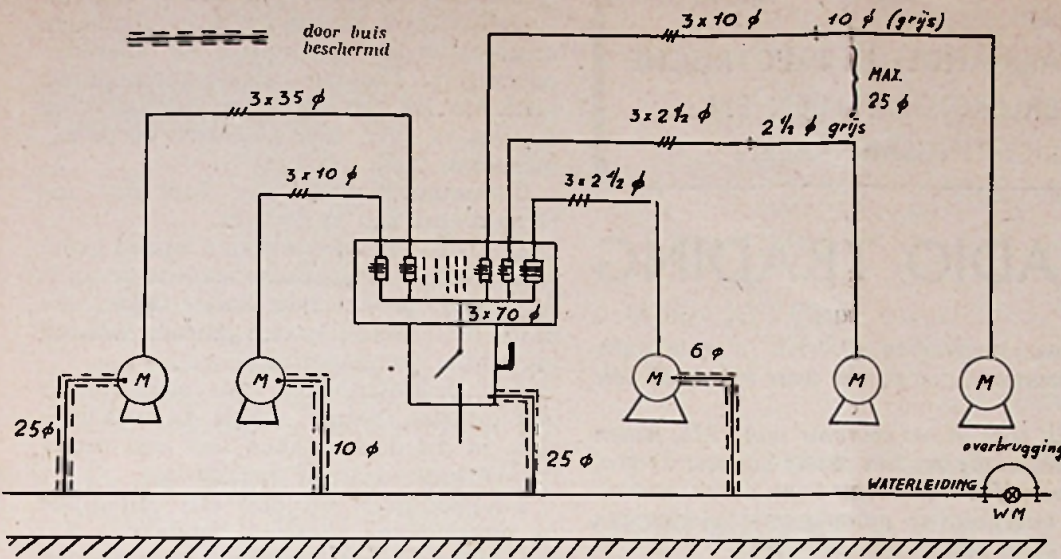
Een aardingsbuis

Twee aardingsbuizen op geringe afstand van elkaar

Twee aardingsbuizen op behoorlijke afstand van elkaar.

Afb. 3

komt wanneer het pand een telefoon-aansluiting heeft, dan is deze te licht en dient hij verzaard te worden tot 25 mm².

Koperen aardgeleiders

Een koperen aardleiding behoort zoveel mogelijk in zicht te zijn aangebracht en afdoende tegen mechanische beschadiging te zijn beschermd. Buiten zicht moet de koperen aardleiding in buis zijn aangebracht.

Afhankelijk van de kans op mechanische beschadiging of chemische aantasting heeft men voor een koperen aardleiding een minimum doorsnede vastgelegd, nl. 6 mm² voorzover hij zich boven de grond en 25 mm² voorzover hij zich onder de grond bevindt.

Een minimum doorsnede, want de aardleiding moet dezelfde doorsnede bezitten als de bijbehorende geleiders van het stroomvoerende systeem.

Is deze stroomvoerende geleider 2 1/2 mm² dan heeft de bijbehorende aardgeleider boven de grond een doorsnede van 6 mm² en onder de grond een doorsnede van 25 mm². Is evenwel de aardgeleider geïsoleerd en meegetrokken in dezelfde buis, waarin de bijbehorende stroomgeleiders zich bevinden, dan krijgt de aardgeleider dezelfde doorsnede als de stroomvoerende geleider, evenwel niet meer als 25 mm². De kleur der omspinning van de geïsoleerde aardgeleider is dan grijs. Wordt bij een installatie voor een groot vermogen een aardleiding aangebracht van 25 mm², dan kunnen zich omstandigheden voordoen dat de sluitingsstroomsterkte zo groot kan worden en van zo'n lange duur kan zijn, dat een doorsnede van 25 mm² te klein is, in die gevallen wordt een doorsnede groter dan 25 mm² toegepast.

Het voorschrift, voorkomende in de N1010, dat op de plaats van overgang van met aarde verbonden huizen op niet met aarde verbonden delen der installatie, dus bijv. van schuifbuis tegen geaarde schakelkast, duidt op het aanbrengen van isolatiestukken, een geïsoleerd overgangsmofje of dat de gehele invoerplaat van de schakelkast van isolatiemateriaal moet zijn.

Een geaard buizenstelsel moet een ge-

schroefd buizenstelsel zijn. Het buizenstelsel van een installatie, opgebouwd uit schuifbuis is niet geaard, al is de verdeelkast en motorschakelaar enz. wel geaard. De overgangsweerstand is vaak zo groot, dat de buis niet als aardgeleider dienst kan doen.

Het komt vaak voor, dat een installateur een motor en zijn schakelaar op de waterleiding aardt, maar niet de verdeelkast bij de meter. Ook deze kast behoort wel degelijk tot die metalen delen van de installatie die onder spanning kunnen komen te staan.

Tegenwoordig gaat men veelal die richting uit, dat men alle delen die aangeraakt kunnen worden, vervaardigt van beklede isolatiestoffen van voldoende mechanische sterkte, bijv. bakeliet. Men streeft er ook naar om isolerende buizen te vervaardigen. „Isoleren is beter dan de sluiting te aarden.”

Wanneer een aardgeleider met een koperdoorsnede van 6 mm² of meer uit te zamen geslagen draden bestaat, moet als verbinding met de te aarden delen bijv. kabelschoenen worden gebruikt.

Het is zeer aanbevelenswaardig om ook de enkelvoudige aardgeleider door middel van kabelschoenen met de te aarden delen te verbinden.

De praktijk leert maar al te vaak, dat een aardleiding, die niet met een kabelschoen met een te aarden deel is verbonden, losraakt.

Wijze van aarding

Vaak worden wel alle delen van een installatie, die daarvoor in aanmerking komen, geaard, maar toch is dan de wijze van aarding niet juist. (Zie afbeelding 3).

Alles is geaard, raakt evenwel de verbinding bij a los, dan is zowel de aarding van de motor als van de aanloopweerstand verdwenen. Voorgescreven is dan ook, dat een aardleiding gerekend vanaf het te aarden toestel, ononderbroken in verbinding staat met de aarde. De in de figuur aangegeven aarding is dus foutief. Alleen de schakelaar is met de aarde verbonden door middel van een ononderbroken aardleiding.

Verbindingen in aardleidingen worden toegestaan, dus wanneer de aardleidingen, die in a te zamen komen, in één kabelschoen gesoldeerd zijn, d.w.z. goed gesoldeerd, dus goed doorgeloeid, is er tegen deze verbinding geen bezwaar.

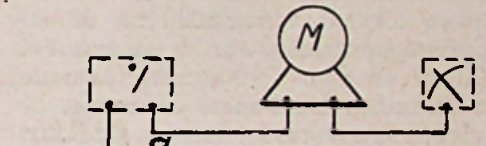
Voor andere goede verbindingen zie afbeeldingen 5 en 6.

Gasleiding en nulleider als aarde

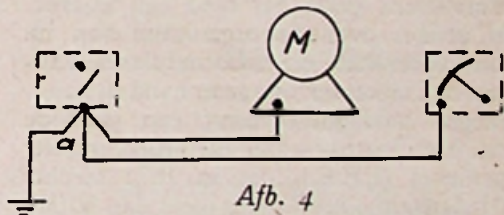
Dat een gasleiding en ook leidingen van een verwarmingsinstallatie niet voor aarding mogen worden gebruikt, is zonder meer wel duidelijk. Afgezien van het gevaar vooral bij gasleidingen, is de weerstand van deze leidingen veel te groot. Grote overgangsweerstanden en slechte contacten. Behalve dat de nulleider in 't algemeen in het transformatorstation is geaard, wordt de nulleider nergens met te aarden delen verbonden. Ofschoon het ogenschijnlijk zeer goed zou kunnen, is aarden op de nulleider volstrekt verboden. Dit kan n.l. zeer gevaarlijk zijn (zie afb. 7).

Op nulleider geaarde deel staat bij onderbreking van de nulleider juist onder spanning.

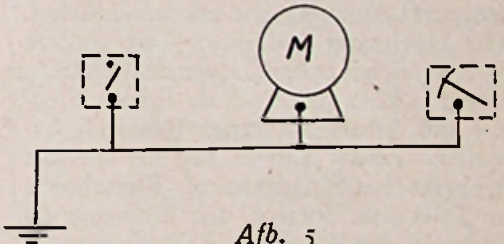
Tenslotte mogen in een aardleiding geen smeltveiligheden of maximum schakelaars zijn aangebracht.

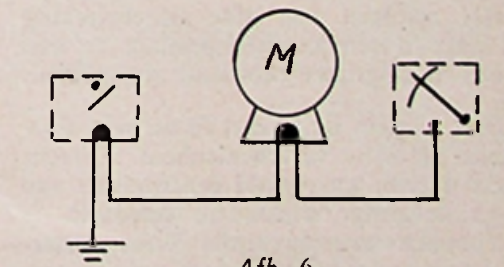
Afb. 3

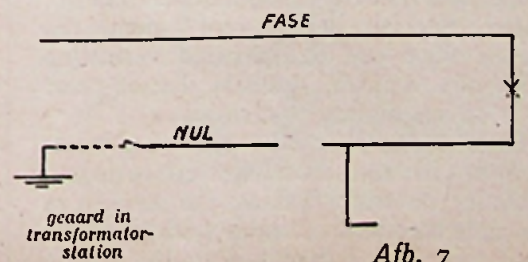
Afb. 4

Afb. 5

Afb. 6

Afb. 7

Mededelingen VAN DE VAKGROEP

DETAILHANDEL IN ELECTRICHE VERBRUIKSTOESTELLEN EN VERLICHTINGSARTIKELN

SECRETARIAAT:
KEIZERSGRACHT 606, AMSTERDAM C.
TELEFOON 40027

ELECTRICAL AND RADIO TRADING

Deze uitgave voor het jaar 1949 kwam wederom in ons bezit. In grote lijnen uitgevoerd als vorig jaar, doch vele nieuwe snuffjes zijn er weer bij alsook vele verbeteringen.

Gezien de vorige bespreking van dit boek in het voorjaar van 1948, willen wij, in verband met de zeer vele vragen die wij van lezers hierover kregen, niet nalaten ook deze nieuwe uitgave van 1949 in beknopte vorm door te nemen.

Het geheel is, zoals altijd keurig uitgevoerd op prima papier en voor een groot deel in kleurendruk; een waardevol bezit, zelfs voor leken.

Allereerst komt er een algemeen overzicht omtrent de industrie, jaarbeurzen enz. Groot Brittannië telt op het ogenblik ca. 1200 fabrikanten van electrotechnische en radiotoestellen. Alles concentreert zich op de British Industries Fair, die te Londen en Birmingham, telkenjare omstreeks Mei worden gehouden. Om enigszins een overzicht te krijgen zij vermeld, dat het aantal bezoekers in de 28 bestaansjaren van deze beurzen toenam van 32000 tot 207000. De grondoppervlakte was bij het begin ca. 1000 m² en thans 25000 m². Daarnaast zijn vanzelfsprekend meer of minder bekende speciale tentoonstellingen. De Radio-lympia die 25 jaar geleden begon met 50000 bezoekers trekt er thans 500000.

Vervolgens geeft het blad een interessant artikel over de organisatie van de electrotechnische- en radio industrie. Vakmanschap en onderzoek gaan hand in hand. Gedegen vak kennis vormt een gezonde basis. Het Instituut van Electrotechnische Ingenieurs (I.E.E.), dat in 1871 slechts 110 leden telde, heeft thans meer dan 30000 leden, met vertakkingen in alle werelddelen.

Het regelmatig onderzoek naar verdere mogelijkheden is in handen van de BEAIRA, kortweg E.R.A. genoemd, de British Electrical and Allied Industries Research Association. Verder zijn er nog als speciale afdelingen het Institute of Electronics, The Television Society, the Illuminating Society en het Institute of Refrigeration.

Het resultaat van deze samenwerking uit zich in een kwaliteitsproduct en een steeds belangrijker wordend afzetgebied.

Deel I opent de rij met Electriche Fornoizen in grote verscheidenheid. Terecht wordt hierbij aangehaald een product van lange ervaring. Bijzondere aandacht is geschonken aan de snelle uitneembaarheid van onderdelen en de bouw daarvan, in verband met het schoonhouden van het geheel. Speciale „shockproof” elementen zorgen voor een gelijkmatige verhitting langs alle wanden, dubbele deuren voor de oven en interne verlichting.

Ornamenten voor TL verlichting vindt men er in alle mogelijke uitvoeringen.

Onder de titel: Taking the kitchen to the table zien we een ontbijttafel die ideaal moet zijn voor iedere huisvrouw. Rustig

aan tafel gezeten, ieder geloopt naar de keuken overbodig, heeft zij alles bij de hand. Men kan koffie of thee drinken, om het even. Tevens is de snelkoker binnen haar bereik, alsmede de broodrooster en een verwarmingsplaat voor het warm houden van een speciaal hapje.

Verder zijn er de nieuwste waterketels met handvaten dusdanig geconstrueerd, dat zij de hand tegen ontsnappende stoom beschermen, koffiepercolators, broodroosters, wafelijzers, verwarmingsplaten enz.

Electriche klokken staan afgebeeld in de grootste verscheidenheid en in iedere kleurencombinatie.

Op het gebied van koelkasten zijn er eveneens de laatste snuffjes en de laatste afbeelding is die van een kast die niet in de hoogte, doch in de breedte gebouwd is.

Het geheel geeft het idee van een metalen dressoir.

Daarop volgen een serie stofzuigers, zeilwrijvers, schoenenreinigers, klerendrogers en gestroomlijnde wringers.

Een serie schakelmateriaal en thermostaten sluiten deze groep.

Zekeringkastjes, op- en inbouwschakelaars, wandcontactdozen en contactstoppen, in alle mogelijke uitvoeringen en kleuren.

Thermostaten voor de kamer, ovens, koelkasten enz. benevens alle speciale thermostaten voor diverse industrieën.

Deel II behandelt de radio. Van de simpelste toestellen tot de meest luxe combinaties met gramfoon en televisieontvangers. Handige kleine toestelletjes, uitzijnde als een damesschoudertas voor de reis, in even zovele kleuren als de damestassen zelf.

Communicatietoestellen voor de interne dienst zijn er te over.

Zend- en ontvangtoestellen zijn in grote verscheidenheid afgebeeld alsmede de sinds de oorlog zo bekende walkie-talkie, die in het buitenland nog veel gebruikt worden bij politie, brandweer enz.

Ter bevorderdering van een „better and quicker testing” wordt de artikelen-serie in dit deel besloten met een uitgebreide serie contrôle-apparaten.

Tot slot geeft dit deel ons een kijkje in verschillende Engelse fabrieken, o.a. een waar televisieapparaten in serie worden vervaardigd en verder van T.L. buizen, wasmachines, fornuizen en aan het eind de verzending in zeeschepen, vliegtuigen enz.

Deel III geeft ons een overzicht van namen en adressen van fabrikanten, eveneens gerangschikt naar handelsnaam en vervolgens een indeling naar artikel.

Deel IV geeft een overzicht van adverteerders in het blad. Deze hebben ca. 160 pagina's nodig, waarvan verreweg de meesten in kleurendruk. Het is één bonte mengeling van alle mogelijke toestellen en apparaten die ons het leven kunnen vervaangen, alsmede uitgebreide series onderdelen, test-apparaten, gereedschappen enz.

(Vervolg zie blz. 164)

Huurkoopcontracten en Toelichting op de Prijzenbeschikking Verkoop op Afbetaling 1949

Aan belanghebbenden delen wij mede dat gelijk met het verschijnen van dit blad huurkoopcontracten gereed komen, die geheel zijn afgestemd op de Prijzenbeschikking Verkoop op Afbetaling 1948.

Wanneer u deze formulieren juist invult en de copie bewaart, heeft u voldaan aan alle wettelijke verplichtingen en voorkomt u later eventuele moeilijkheden, door het gebruik van andere formulieren, die misschien niet geheel aan de voorschriften zouden voldoen.

Buitendien zal er een brochure verschijnen, waarin op populaire wijze de Prijzenbeschikking wordt toegelicht, voorzien van verschillende voorbeelden en 7 tabellen, waardoor het u mogelijk is alle bedragen tussen fl.50.— en fl.400.—, telkens met fl. 5.— olopend en alle looptijden van 2 — 18 maanden, telkens met 1 maand olopend, af te lezen. In verreweg de meeste gevallen behoeft u hierdoor in het geheel niet meer te rekenen.

Het drukken en de verkoop is in handen gesteld van de firma (Mado en co. Utrecht, Oudegracht 119), en wij verzoeken u uwe bestellingen regelrecht aan deze firma te zenden, die voor prompte uitvoering zal zorg dragen.

BEWAAR DIT!

ONZE UITGAVE:

HUURKOOPOVEREENKOMSTEN

gaat eerdaags ter perse. Aangepast aan de nieuwe wetsvoorschriften en prijsbeheersing inzake huurkoop. Ter bepaling van de oplaag gaarne deze week Uw bestelling. Prijs bij afname van:
1—50 st. f 0,10 p. st.; 50—250 st. f 0,09 p. st.;
250—1000 st. f 0,08 p. st. 1000 st. e.m. f 0,07 p. st.
Ook verkrijgbaar bedrukt met eigen firma-naam.

TEVENS VERSCHIJNT TEZELFDER TIJD: TOELICHTING OP PRIJZENBESCHIKKING VERKOOP OP AFBETALING

Handig boekje in zakformaat, met tal van voorbeelden en tabellen. Geen omslachtige berekeningen meer. Alles direct afleesbaar. Prijs f 0,40 p. st.

**Drukkerij MADO & CO.,
OUDEGRACHT 119, UTRECHT**

Electrische HAMERS

FABRIKAAT VAN DORN

Een ideaal stuk gereedschap voor het slaan van gaten voor rawplugs en dergelijke in beton en baksteen. Uit voorraad leverbaar.

N.V. E. M. ELECTROSTOOM

ROTTERDAM

Filiaal: AMSTERDAM

Postbus 301

N.Z. Voorburgwal 28-30

Telefoon 45680

Telefoon 32378

RADIO-
ONDERDELEN
uit voorraad

Kwaliteits-
producten

SPECIAAL-
ONDERDELEN
op aanvraag

Levering aan
grossiers

Fa. Gebr. Geul & Co., LOOSDRECHT

Telefoon K 2958-393

Molenmeent D 4

Fabriek van Radio- en Electrotechnische onderdelen

UIT VOORRAAD LEVERBAAR:

Sauter Electrische Forniuzen,

en wel de typen:

„Confort”: 3-plaats met 1 oven; voorzien van spatscherm.

„Luxe”: 3-plaats met 1 oven; voorzien van paradeplaat en bergkast voor onderdelen.

„Grand Luxe”: 4-plaats met 2 ovens en paradeplaat.

N.V. Electro Ofra en gros

Straatscheweg 37-39 — Telefoon 3424 — VENLO

PRIJSVERLAGING

B. A. F. Patronen

BETER
IN
KWALITEIT

	SNEL		VERTRAAGD	
6 Ampère	fl.	p. %	fl.	p. %
10	15.—	”	26.—	”
15	15.—	”	26.—	”
20	17.—	”	28.—	”
25	19.—	”	31.—	”
35	28.—	”	42.—	”
50	30.—	”	44.—	”
60	32.—	”	47.—	”

UIT VOORRAAD LEVERBAAR

LAGER
IN
PRIJS

Spaart Dewiezen, Koopt Nederlands Fabrikaat

BEUSKER'S APPARATEN FABRIEKEN N.V.

OUDE HAVEN 30

NIJMEGEN

TEL. 24530

Nederlandsche Siemens Maatschappij N.V.

Rijnstraat 24 - 'sGravenhage - Telefoon 723810

levert vrijblijvend uit voorraad:

WERKBANK- en
WERKPLAATS-
ARMATUREN

2-pol. Contactdozen en Stoppen, beide met randaarding

ELECTRISCHE
3-plaats-FORNIUZEN

Pakketschakelaars

PERSONEELS-
CONTRÔLEKLOKKEN

Revisie en reparatie van ALLE electr. apparaten

De moderne man
gebruikt
een Phili Shave

en
KRUMM
Scheerspiegel

Verkoopspr. fl. 29,50 Normale handelskorting

APPARATENFABRIEK
Tel. 3141 **K R U M M** Tel. 3141
Kempkensweg 36 HEERLEN

Isolatie-Materialen

VOOR DE ELECTRO-TECHNIEK

Wij hebben weer voorradig:

PRESSPAAN: (Zweeds)

0,1—0,5—1 en 3 m/m

over drie weken

ook de maten 1,5 en 2 m/m

VERKOOPKANTOOR VAN TECHNISCHE
PLASTISCHE PRODUCTEN

Singel 66 - AMSTERDAM-G. - Tel. 49926

DRAAD!

Wij hebben draad voor elk doel - wikkeldraad, montage draad, rijwiel- en automobielkabel, telefoon- en microfoonkoord, litzedraad, podurdraad....

Kortom: wat voor draad U ook nodig mocht hebben -

Pope maakt het!

Vraag alle geïnteresseerde inlichtingen aan onze alleenverteenwoordigster voor Nederland. Zij zal U graag met raad en draad bijstaan.

TECHNISCHE HANDELONDERNEMING

„ROMAL”

Plompstorengracht 12 • Utrecht • Telefoon 14393

N.V. POPE'S DRAAD. EN LAMPENFABRIEKEN VENLO . HOLLAND

56664

Een kwast kan
levensgevaarlijk zijn.

In ladders en trappen zeer zeker.

Onze houtkeuze en vakmanschap verzekeren U materiaal, dat fout-vrij is.

WIJ ZENDEN U GRAAG
ONZE PRIJSCOURANT G5

C. de Krijger,

NEDERLANDSE FABRIEK VOOR
VEILIG KLIMMATERIAAL

BUYSKADE 46 - AMSTERDAM-W.
TELEFOON 84010

ELECTRICAL AND RADIO TRADING

(vervolg van blz. 162)

Het is een waardig slot en telkens weer neemt men dit boek ter hand om er nog eens een blik in te werpen of iets na te slaan.

Naast het strakke, sober zakelijke, vindt men hier op velerlei gebied ook de oude stijl nog terug en dikwijls is het moeilijk om het nieuwe boven het oude te verkiezen. Ook het oude had zijn grote bekooring.

Tót slot nog dit. Enige tijd geleden schreven wij reeds, dat we erop voorbereid moesten zijn, dat wanneer vrije importen weer mogelijk waren, de detailhandel in elektrische verbruikstoestellen en verlichtingsartikelen een belangrijke uitbreiding zou ondergaan. Wanneer we bedenken, dat ook dit boek slechts een beknopte samenvatting is van wat één land thans reeds presteerde en we nemen daarbij andere landen nog, waarbij we de prestaties van Nederlandse fabrikanten zeker niet willen onderschatten, integendeel, dan zien we dat slechts als een onderstrepen van onze mening.

EINDE VAN HET VAKGROEPNIEUWS

DE TELEVISIE

KOMT LANGZAAM MAAR ZEKER

In de nieuwe Catechismus voor de katholieken in de Verenigde Staten van Amerika wordt ook antwoord gegeven op de vraag of het volgen van een H. Mis via de televisie het bijwonen van het Misoffer in een kerk zoals voor Zon- en feestdagen is voorgeschreven vervangen kan.

Een aardig verhaal over televisie vertelt de Engelse correspondent van De Volkskrant over de finale van het Cup-tournooi.

Toen de 100.000 gelukkigen, die een kaartje voor de finale van het Cup-tournooi hadden bemachtigd, vermoeid op hun houten bank, in Wembley neerploften, uitgeput van de reis in overvolle treinen, zat ik in een gemakkelijke fauteuil, stak een sigaar op en fris als een hoentje volgde ik zoals een miljoen anderen in en rond Londen de strijd tussen Wolverhampton en Leicester op het televisie-scherm. Wij zagen de gebeurtenissen even goed als de duizenden in het stadion, die 100 meter en verder van het veld af zaten. Drie camera's, elk met vier lenzen, volgden de

bal naar elke hoek. Bovendien was er een uitstekende commentaar, die haarfijn uitlegde, wie de mannen waren, die achter de bal aanjoegen. En toen Chisholm de tweede goal voor Leicester maakte, had de camera ons reeds lang voor het fluitje van de scheidsrechter verraden, dat Chisholm off-side stond. En na afloop van de wedstrijd zagen wij, wat slechts weinigen van de toeschouwers in Wembley konden zien; de uitreiking van de Cup en de medailles door prinses Elizabeth. En wij begrepen waarom de Football Association zich verzet tegen televisie-uitzendingen van wedstrijden in de competitie en waarom nooit wedstrijden tussen beroepsboksers worden uitgezonden. Als de televisie zich nog even verder ontwikkelt, zouden de stadions leeg blijven. Misschien is het over een paar jaar mogelijk zonder veel moeite een kaartje voor de Cup-finale, dat thans met goud wordt betaald, te krijgen.

Heeft men in Nederland besloten, bij gelegenheid van het Heilig Jaar 1950 het Vaticaan met een uiterst moderne radiozender te verrijken, de Franse Katholieken doen hiervoor niet onder en schenken een volledige televisiezender! Dit zal 'n zender naar het Franse systeem (met 819 beeldlijnen) worden. Gehoopt wordt dat de zender op eerste Kerstdag bedrijfsklaar afgeleverd zal kunnen worden!

Fabricage van:

Transformatoren voor radio, versterker- en televisie doeleinden. Geluidsinstallaties. Kerkversterkers voor slechthorenden compleet met telefoons.

Groothandel in:

Radio- en versterkeronderdelen o.a. duo-condensatoren, m.f. filters, weerstanden, Hellekens anodebatterijen 90 volt, electrolyten, montage materiaal en draad, afgeschermd draad, microfoonkabel enz. enz.

Technisch Bureau J. Th. van Reijssen
Choorstraat 16 - DELFT - Telefoon 2678

WENDT U voor een vlotte levering van:

HEEMAF motoren en dynamo's,
STORK pompaggregaten,
sterkstroom schakel- en installatie-materiaal,
lastransformatoren en koolborstels

tot

M. Duintjer & Zonen N.V.

Afdeling Electro-Technische Groothandel

WILDERVANK - (Telefoon Veendam 44)

Electro-Ing. Bureau „Daniel“ HILVERSUM

Tel. 9895

CONTROLLERS
SPILEINDSCHAKELAARS
REMHEFMAGNETEN
WALSSCHAKELAARS

Speciale schakelapparatuur voor de industrie
Af voorraad of redelijke termijnen

k.W.h.meters,

normale en alle bijzondere uitvoeringen.
Registrerende en aanwijzende Volt-Ampère-Watt-Cosy- en freq. meters.
Draaiveld richting-aanwijzers.
Gecombineerde Volt- en Ampèremeters in draagbare uitvoering.
Krukinductoren.
Aardingsweerstandsmeters.

Meterfabriek - Dordrecht

Wij leveren uit voorraad:

Installatie-materiaal,
Apparaten,
Glaswerk,
Scholtés fornuizen 220 Volt, 5,5 kw.,
Scholtés 2-plaats comforen 220 Volt 3 kw.,
Naaimachinemotoren met frictiekoppeling,
Verlichting.

N.V. v/h CLAESSEN & Co.

Almelo - Amsterdam - Doetinchem
Groningen - Rotterdam

Nederl. Gloeilampen Groothandel

Weteringplein 12-13, Den Haag

Telefoon 770736

Verkoopkantoor N.V. Splendorfabrieken Nijmegen

Voor de feestdagen: Prikkel, prikfittingen en feestverlichtingslampjes.

Uit voorraad: 2 en 3 pol. krachtcomb.stekke en contra, schakelmateriaal, strijpers, theelichtjes, snoeren etc.

Vrijblijvend uit voorraad Apeldoorn leverbaar:

Geheel gesloten ACEC motoren
0,22 en 0,55 pk - 1500 t/m.
0,35 en 0,85 pk - 3000 t/m.
Dwd ACEC motoren
0,85-1,35-2,2-3,4-3,75 pk - 1500 t/m.
Wisselstroommotoren
0,5 pk - 110/220 V - 1500 t/m handaanzet

N.V. INGENIEURSBUREAU FROWIJN & Co.

v.h. VAN ENST EN STOKKENTREEFT
DEN HAAG, Tel. 772662 - APELDOORN. Tel. 2741

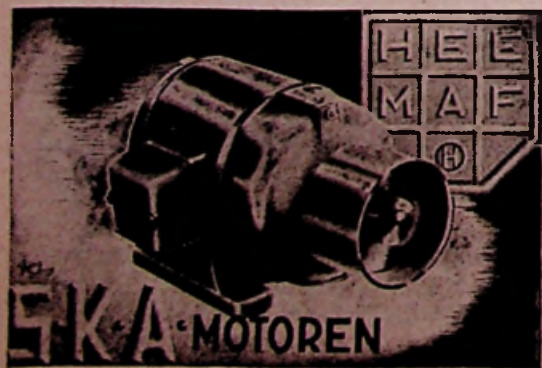
Type „E“, weer een verbeterd product van „SINUS“

Vanaf heden zijn onze nieuwste
dompelaars, type „E“, vlot leverbaar.

500 Watt - 750 Watt - 1000 Watt
Voorzien van randaarding en ophang-haakjes

„SINUS“ Radio-apparaten- en
instrumentenfabriek
De La Reljiaan 37-38
ZEIST.

Vraagt offerte voor pompelaars voor industriële doeleinden!

BOEKBESPREKING

Beeldroman over radiobouw

Wie had kunnen denken, toen er in de Nederlandse pers zoveel deining was over beeldromans voor de jeugd, dat dit probleem nog eens in Electro Radio Mercur ter sprake zou komen! Toch is dit het geval. De uitgeverij van technische boeken en tijdschriften De Muiderkring te Bussum heeft nl. het zeer juiste idee gehad: men bestrijdt de slechte beeldromans niet door er tegen te waarschuwen, maar bereikt wellicht meer door er goede beeldromans tegenover te stellen. Opbouwende, opvoedende strips! En waarom zou dit, gezien de technische belangstelling van onze tegenwoordige jeugd, geen stripverhaal over techniek zijn.

Zo kwam men er in Bussum toe, een beeldroman te laten vervaardigen over een jongen, handige Bob, die zelf een ontvanger gaat bouwen en als eerste avontuur reeds direct een smokkelbende peilt en aan de politie overlevert!

Het initiatief is zeker loffelijk te noemen. Alleen zouden wij willen opmerken, waar het „verhaaltje” werkelijk niet onaardig is,

dat men toch ook wel voor aardiger tekeningetjes had kunnen zorgen. In een beeldroman zijn die ongeveer het voor-naamste- en van de onderhavige uitgave kunnen we ze, eerlijk gezegd, niet al te hard bewonderen.

Dit doet echter niets af aan het feit dat wij het initiatief van harte toejuichen. Wij zijn zeer benieuwd hoe de jeugd hierop zal reageren en wensen de uitgevers alle succes toe.

(De Radio-avonturen van handige Bob. Uitg.: De Muiderkring, Bussum. Prijs fl. 0,90.) Kn.

Wegwijzer naar betere radio-ontvangst

De N.V. Philips Verkoop-Maatschappij voor Nederland heeft getracht door het uitgeven van het boek *Wegwijzer naar betere radio-ontvangst*, een handleiding te verschaffen, welke antwoord geeft op vele vragen die ontstaan bij het vervangen van radiobuizen, temeer nu vele oude typen buizen en ook enkele buistypen uit de laatste jaren niet meer geleverd kunnen worden.

Deze wegwijzer bevat een lijst van alle ontvang- en versterkersbuizen, die door onze fabriek in enigermate belangrijke hoeveelheden zijn gefabriceerd. Bij elk

buistype zijn de gegevens vermeld, terwijl verder zoveel mogelijk is aangegeven welke typen voor remplace gebezigd kunnen worden. In vele gevallen zullen deze buizen zonder enige complicatie kunnen worden toegepast, d.w.z. zonder wijziging aan te brengen in het toestel. Het komt echter ook voor dat kleine veranderingen in het apparaat noodzakelijk zullen zijn.

Het boek bevat 258 bladzijden, de prijs is fl. 2,50. P.

Das Electron

Oostenrijks maandblad voor electro- en radio-techniek

Wij ontvingen ter aankondiging en bespreking het Oostenrijkse Vakblad „Das Electron” elektro- en radiotechnische Monatshefte. Dit tijdschrift, dat per nummer ongeveer 30 pagina's artikelen bevat, maakt zeker een degelijke indruk.

Het bevat in hoofdzaak wetenschappelijk-technische artikelen over radio en toepassing van electronica, maar besteedt daarnaast ook aandacht aan nieuwtjes op aangrenzende gebieden, zoals bijv. ultra sonor geluid, en aan de productie, verkoop en prijzen van radio-artikelen in Oostenrijk.

Om onbegrijpelijke redenen staat er ook een serie artikelen over V_1 in, die niet iedereen even prettig aan zal doen. de W.

„R.E.T.A.F.”

Musschengang 17 - GRONINGEN - Tel. 28890

Wij zijn fabrikant van de automatische Draadspanners met verende nokken en de nieuwste Plastic Hek- of Poortgreep. 100% beter. Thans weer uit de productie gereed gekomen. Stationsschalen-3 soorten Verlengasjes-Banaanstekkers-3 soorten glas Isolatoren-Porselein Isolatoren-Glas op Steun-kamerantennes-Chassis-Antenne Doorvoeren-Antenne Veiligheden-Spoelblokken-Mid. Frec. Trafo's-Fluitfilters-Hoog Frec. Smoorspoelen-Spanningzoekers. Leverancier van alle mogelijke Radio- en Weide-afrastering materiaal.

W. Schuurman N.V.

HOPPLEIN 2, 4, 4b & 6, ALKMAAR

UIT VOORRAAD LEVERBAAR:

Papiergrondkabels $2 \times 2\frac{1}{2}$, $3 \times 2\frac{1}{2}$, 4×4 , 4×6

ZEER LAGE PRIJZEN VOOR:

Prima snelkokers van 1 en 2 Liter, zonder beveiliging, 220 Volt.

Voor grote afnamen installatiemateriaal zeer speciale prijzen.

WIJ WACHTEN UW AANVRAGEN

„VYNCKIER” Importrice:

N.V. Handel Mij. „Electro-Metaal” A. C. van RIJN, PIET HEINSTRAT 102, DEN HAAG, TEL. 335144 en 321011

KASTENBATTERIJEN:

Verdeelkasten, schakelkasten etc. in excellithen uitvoering, (K.E.M.A. goedgekeurd).

Orders op Vynckier kunnen worden geplaatst: 1e. met levertijd ca. 3 maanden, onder voorbehoud voldoende deviezen.

2e. met een maximale levertijd van 9 maanden, onder voorbehoud, dat de Benelux 1 Januari 1950 in werking treedt.

VR.LIGT OFFERTE! Sterdriehoekschakelaars in bakelieten uitvoering voorradig

WIKKELINRICHTING

voor Electro-Motoren, Dynamo's, Starters, Hoogspanningsmagneten enz.

E. Stipp

Nieuwe Leliestraat 51 — AMSTERDAM

Telefoon 47076

BREDA

Haagweg 158
Telefoon 8529

Fabriek van weide-afrasteringsapparaten voor batterijvoeding en voor aansluiting op het lichtnet!

Kema goedgekeurd en rijkssubsidie!

Verhuren en installeren van:

Electrische installaties voor feestterreinen, tentoonstellingen en openluchtspelen. Toneelverlichting.

Uit voorraad leverbaar:

Org. spotlights. Merk Strand Electric.

C. SELLMEYER

AMSTERDAM

AMSTELDIJK 44

Postadres Stallinlaan 34. Tel. (K. 2900) 98181. Na 6 uur 23640

DRUKKNOPSCHAKELAARS met thermische beveiliging.

STER-DRIEHOEK SCHAKELAARS

STOPCONTACTEN 3-polig met aardcontact 25 A.

ALLES IN GEGOTEN IJZEREN UITVOERING

ELECTRO MOTOREN VAN 0,5 tot 7,5 pk.

REMHEFMAGNETEN

UIT VOORRAAD LEVERBAAR

Groeneveld's Handelsonderneming

WARMONDSTRAAT 160, Amsterdam

„Transforma”

Voor VEILIGHEIDSTRANSFORMATOREN (voor looplampen volgens eisen Rijksgebouwendienst)

AMSTERDAM, KARPERWEG 37-41

TELEFON 96610-96511

Blanke ovendrogende Isolatielek tegen olie, vocht en zure bestand. Vlugge droogtijd: tast het emaltelek draad niet aan.

TECHN. HANDELS-ONDERNEMING **W. WERNER**
PALTZERWEG 223 - DEN DOLDER - TELEFOON 2165 - BILTHOVEN

Fabriek v. elektrische
apparaten en
verwarmings-elementen
ZAANDAM
OOSTZIJDE 238 b
Telefoon 2310 (K 2980)

**Straalkachels,
Theelichten,
Kookplaten,
Strijkijzerelementen,
Theelichte-elementen,
Bodemelementen,
Kachelementen,
Verwarmingsspiralen**
*Leverl alleen aan
H.H. Grossiers en Industrie*

Zojuist ontvangen:

Grote Import
Zwitserse smeltpatronen!
Koopt KWALITEIT!
Koopt Zwitserse smeltpatronen!
Natuurlijk bij de

„TECHNISCHE” N.V.
De Constant Rebecquestraat 96-102, 's-Gravenhage

Verlichtingsindustrie „OSIRIS”
Deventer - Molenstraat 74 - Telef. 4179

Uitgebreide collectie:
Bureaulampen
Nachttafellampen
Pianolampen
Schemerlampen
Kronen
Petroleumlampen
Ganglantaarns
Zijden- en perka-
mentkappen

Electrotechnische- en Radiogroothandel
A. J. WESTERHOF
Oostzeedijk 340 - tel. 27641 - Rotterdam

PHILIPS: versterkers, luidsprekers,
microphoons, trechters enz.
PHILIPS: radio-onderdelen
PHILIPS: service onderdelen
prompt uit voorraad leverbaar

Vraagt inlichtingen of reizigersbezoek

NIEAF
UTRECHT

DE NEDERLANDSE
FABRIEK VAN DE BESTE.

ELECTRISCHE MEETINSTRUMENTEN

ELECTRO-TECHNISCHE HERSTELPLAATS

**SJERP &
JONGENEEL**

◆
DEN HAAG
PRINSEGRACHT 184 — TELEF. 335280

GISO-LAMPEN

**VOOR ELECTRISCH HUISHOUDELIJKE
APPARATEN,
FLUITKETELS, WATERKOKERS ENZ.
UW KEUS
„BOBE”**

**HET IS EEN KWALITEITSPRODUCT
UW GROSSIER HEEFT ZE VOORRADIG**

Alle machines op het
gebied van
wissel- en draaistroom

OOK

**PLASTIC BUIS,
PLASTIC BOCHTEN,
PLASTIC MOFFEN**
en Apparaten voor het
buigen van Plastic buis.
Uit voorraad leverbaar.

ELECTROTECHNISCHE
GROOTHANDEL **P. HOLTRING**
KORTE SPAARNE 25 — HAARLEM
Telefoon 16255 (na 6 uur 29605).

HAZEMEYER

Beschermd Schakelmateriaal

Fabriek en Hoofdkantoor HENGELO, Telefoon 2345 (5 lijnen)
Kantoor Amsterdam: Amstel 144; Telefoon 35862
Kantoor Rotterdam: Mathenesserlaan 201, Telefoon 30634

N.V. „CORODEX”, Zandvoort
ELECTROTECHNISCH INSTALLATIEMATERIAAL

Lamphouders, Mignonlamphouders, Kroonlamp-
houders, Stallamphouders, Plafondlamphouders,
Majolica's, Zolderrozetten, Snoerdoosjes, Arma-
turen 40 en 60 W., W.D. Armaturen, Schroef-
koppen K. II en K. III, Kabelaftakdozen,
Wartels 16 en 21 mm. P. G., Plafondplaten,
Kabelzadels, Contactstoppen 6 en 10 Ampères,
Koppelcontactstoppen, Driewegstekkers etc.

De Nederlandse Fabriek van Kwaliteitsproducten

TRIUMPH P-M speakers

compleet met uitg. trafo
f 22,50 bruto, diameter 20 cm.

Techn. Grooth. Fa. H. van Lochem

Amsterdamseweg 156
ARNHEM - Tel. 21098

Installateurs!

Laat ons Uw neon-Installaties verzorgen!
Wij zijn daarvoor speciaal ingericht, maken
ontwerpen, begroten, verkopen en mon-
teren door het gehele land.

Technisch Bur. voor NEON-VERLICHTING
P. J. BUIS, 's-GRAVENHAGE,
KONINGSPLEIN 11, TEL. 392400—390418

- Steeds meer courante artikelen!
- Voortdurend meer afnemers!
- Regelmatig stijgende omzet!

ELECTROTECHNISCHE GROOTHANDEL

Max Goudekot & Co.

Weesperzijde 24, Amsterdam (O.), Telefoon 51163

- Hefboomsch. 3-4 plg. 60-100-200 Amp. (typ. 15)
- Buiszek. kasten 60-100-200 Amp. (typ. 25)
- Kabelinvoeren en huisaansluitkastjes
- Zekeringkasten 3 tot 30 coups, } div. types
- Railkasten en omkeerschakelaars }
- Kastenbatterijen

Minkes

Hoefkade 667-671, DEN HAAG, Tel. 391563

THABUR

*Electrisch
Deuroog*

VERLICHT 's AVONDS NAAM EN HUISNUMMER
GEMAKKELIJK OP IEDERE HUISDEUR TE MONTEREN

Vraagt inlichtingen aan:

N.V. THABUR

ZUILINGSTRAAT 22-24 TEL. 116130 (8 lijnen) DEN HAAG

„VONKA” AMSTERDAM-C.
Rapenburg 97
Telefoon 45352-51136

VERHUUR van materialen, lichtfonteinen,
schijnwerpers, motoren enz.

voor

**ILLUMINATIE - TONEEL
VERLICHTING - KRACHT**

ERVARING TOONT AAN:

MIDDENSTAND

staat op de tweesprong!

In het verslagjaar is het algemene beeld van het middenstandsbedrijfsleven in verschillende opzichten duidelijker geworden. In onderscheidene branches is de goederenvoorziening zodanig verbeterd, dat van schaarste niet of nauwelijks meer kon worden gesproken, zodat niet alleen tal van distributiemaatregelen maar ook een reeks prijsvoorschriften konden worden opgeheven. Als gevolg hiervan ontstonden in verschillende takken van detailhandel en ambacht meer normale toestanden, een verschijnsel, dat op zichzelf beschouwd niet anders dan gezond genoemd kan worden, al traden daarbij wel eens onverwachte en onaangename nevenverschijnselen op. De meeste hinder van de schaarste ondervinden nog de slagerijen, de bouwbedrijven en de textielzaken, ook al zou het aan de laatste tweemaal toestaan van een puntenvrije uitverkoop tot een andere conclusie leiden.

In verscheidene bedrijfstakken, waar de goederenvoorziening aanzienlijk is verbeterd, is duidelijk gebleken, dat het toegenomen aanbod niet steeds kon worden opgevangen tengevolge van de verminderde koopkracht van het publiek als uitvloeisel van de algemene verarming van ons volk; wij hebben het aan het Marshallplan te danken, dat het tegenwoordig betrekkelijk hoge consumptiepeil kan worden gehandhaafd.

Weinig gunstig is de situatie voor die detail- en ambachtsbedrijven, welke in hoofdzaak luxe goederen verkopen en vervaardigen, omdat hier de omzetten sterk zijn achteruitgegaan in verband met de grotere bestedingsmogelijkheden en mede tengevolge van de vermogensheffingen en de zware fiscale lasten op de hoge inkomens. Hetzelfde verschijnsel doet zich voor in de zgn. horeca- en amusementsbedrijven, waar de ontvangsten, in het bijzonder in die gelegenheden welke overwegend op het Nederlandse publiek zijn aangewezen, belangrijk zijn gedaald. Wanneer men hierbij nog bedenkt, dat sinds het laatst van het vorige jaar de inlegcijfers bij de Nederlandse Spaarbanken na een lange periode van stilstand voor het eerst een stijging vertonen en voorts, dat kopers bij de textieluitverkoop zeer kieskeurig bleken te zijn en vooral op goede kwaliteit gesteld waren, krijgt men de indruk, dat het publiek er meer en meer toe komt zuinig met geld om te gaan en het zo goed mogelijk te besteden. *Deze grotere bedachtzaamheid der consumenten zal tengevolge hebben, dat de winkeliers zich weer als*

Er zullen weinig instanties zijn die zo goed de polsslag van het middenstandsleven voelen als de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. te Amsterdam, met haar filialen door het gehele land die speciaal op middenstandsbedrijven zijn ingericht.

Hierdoor is datgene wat deze Bank over de gang van zaken in dit middenstandsleven naar voren brengt, zeker het beluisteren waard. Het dezer dagen verschenen Jaarverslag over 1948 bevat een vrij nauwkeurige omschrijving van de huidige toestand, die zeker een waarschuwing voor ons allen mag heten.

vroeger zullen moeten inspannen door goede bediening en vakkennis zoveel mogelijk debiet te verwerven, doch zij zullen zich niet moeten laten verleiden tot concurrentie door prijsbederf. In het verslagjaar deden zich nl. prijzenoorlogen voor die herinnerden aan de crisisjaren na 1930, o.a. bij de zgn. „suikeroorlog” in Rotterdam en de „broodoorlog” in Haarlem. Weliswaar is door het beleidvol optreden van enkele bestuursleden van middenstandsorganisaties aan deze strijd een einde gemaakt, doch het gebeurde is wel symptomatisch en het is geenszins uitgesloten, dat ook in andere branches dergelijke verschijnselen zich zullen voordoen. Wij zijn tegenstanders van een concurrentie welke kennelijk in prijsbederf ontaart. Zo zijn in de kruideniersbranche de marges zó laag gesteld, dat een dergelijke prijzenoorlog tot verliesgevende exploitatie moet leiden.

Ook het ambacht heeft krachtige organisaties nodig

Wij scharen ons dan ook met nadruk aan de zijde van hen, die een waarschuwend geluid laten horen en betogen, dat de middenstand moet beseffen, dat er andere middelen dienen te worden aangewend dan dergelijke krachtproeven. Voor de bestrijding van deze uitwassen is de middenstand in eerste instantie op zichzelf aangewezen en dan wel in het bijzonder door het versterken zijner organisaties waarin op vruchtdragende wijze kan worden samengewerkt. Om nog eens de aandacht op deze vraagstukken te vestigen zal onze binnenkort verschijnende economische publicatie gewijd zijn aan fondsvorming in de middenstand met het doel de aldus bijeen te brengen gelden te besteden aan versteviging der commerciële organen en voorts aan andere

nuttige doeleinden ter verheffing van de bedrijfstakken.

Evenals de detailhandel heeft op dit ogenblik ook het ambacht behoefte aan krachtige organisaties. Wij wezen reeds op de moeilijkheden, welke de vervaardigers van luxe goederen ondervinden, maar ook andere ambachtslieden hebben het niet gemakkelijk. Diegene bijv., die zich bezighouden met het onderhouden en herstellen van huizen, ondervinden, dat de eigenaren tengevolge van het lage rendement hun reparatie-opdrachten tot het hoog nodige beperken of zelfs geheel achterwege laten, dat de maximumprijzen welke voor deze werkzaamheden zijn toegestaan veelal niet eens in rekening kunnen worden gebracht en dat de betalingen traag binnenkomen.

Als een lichtpunt voor de middenstand beschouwen wij het feit, dat door de invloed van de Vestigingswet Kleinbedrijf, het voorlichtend werk van de organisaties en andere oorzaken, het peil van de middenstandsondernemers in de laatste jaren gestegen is en dat de administratieve kennis en het commercieel inzicht toenemen.

Het lijkt ons niet uitgesloten, dat bij een verder dalen van de goederenprijzen op de wereldmarkten uiteindelijk ook de detailprijzen en als gevolg daarvan de bruto winsten zullen dalen. Wellicht zullen dan ernstige spanningen ontstaan door de hoge lonen en de sociale lasten en het probleem van de vaste kosten.

Ruime liquiditeitspositie behoort tot verleden

De ontwikkeling van de liquiditeitspositie van de middenstand begon zich, nu de prijzen en de voorraden zich min of meer hebben gestabiliseerd, allengs duidelijker af te tekenen. Hoewel de omstandigheden plaatselijk uiteenlopen en er belangrijke verschillen bestaan tussen de kapitaalcracht van de verschillende bedrijven, vallen enkele grote lijnen te trekken.

(Vervolg zie blz. 168)

ELECTRO-LARIA

E. C. Bode

Propaganda voor het electrisch fornuis: Nieuwe kookmethode voor de kannibalen!

Gevraagd een zelfstandig radiotechnicus, in staat om alle radio-apparaten te herstellen, Philips' meetapparaat aanwezig. J. van Dijk & Zn., Langestraat 56, 's Gravenzande.

Ervaren kracht op electrotechn. gebied (E.T.S.), b.z.a. Pract., adm. en comm. ervaring, repres. versch., 38 jaar, direct disponibel. Ook genegen een functie te aanvaarden, welke ind. of geh. niet op electro-techn. gebied betrekking heeft. Br. onder nr. 2234, Adv. Bureau Ekering N.V., Appelstr. 200, Den Haag.

VRAAG EN AANBOD

Voor goed onderlegd en bekwaam electro-monteur bestaat gelegenheid om filiaal met winkel in deze branche, met goede omzet en ruime mogelijkheid tot uitbreiding, in financiële deelname te beheren. Eventuele gelegenheid tot overname is aanwezig. Plaats van vestiging is in het W. des lands met overwegend Kath. bevolking. Zeer geschikt voor jonge mensen. Erk. inst. bedrijf, reparatie, handel. Vakdiploma, middenstandsdiploma en bekendheid met radio zeer gewenst. Borgstelling verest. Br. nr. 1331.

Telef. 95979 K 2900 **N.V. TEVEKA** A'dam Z. Churchill-laan 262

- TRIUMPH Luidspr. 21 cm met Uitg. trafo
- SEM „ 12 „ „ „
- B.B. „ 17 en 20 „ „ „
- PHILIPS „ 12 cm t m 25 cm zonder Uitg. trafo
- RIALTO II Voedingtrafo's 2 x 280 V.
- PHILIPS 2 V. draaicond. weerst. Electr. enz.
- PARKER Spoelblok m. M.F. Belg. Kwal. Product

TRANSFORMATOREN

- NEON-TRANSFORMATOREN
- SPAARLEK-TRANSFORMATOREN
- 3-PH-TRANSFORMATOREN
- RADIO-TRANSFORMATOREN
- SMOORSPOELEN

TECHN. IND. ROBOT AMSTERDAM

GERRIT VAN DER VEENSTRAAT 130 - TELEFOON 25297
FABRIEK: 2e OOSTERPARKSTR. 25 - TELEFOON 56709

BESRA
brengt licht
in elk bedrijf waar het gebruik van **KWALITEITS-TRANSFORMATOREN** een eerste vereiste is!
Zowel in één als in drie fasen!

ELECTROTECHNISCHE FABRIEK E.L.T.E.F.
WILGENLAAN 15-21 - TELEFOON 381-500 - HALFWEG

NUFA
BUITENKLOKKEN

uitvoeringe prospectus op aanvraag verkrijgbaar

2e Schinkelstraat 30 Amsterdam (Z) Tel. 28733

Middenstand staat op de tweesprong

(Vervolg van blz. 167)

De ruime liquiditeitspositie, welke de periode na de bevrijding kenmerkte, behoort voor een groot deel tot het verleden. Dit verschijnsel komt mede tot uiting in de daling van het gemiddelde tegoed van onze cliënten en in de vergrote vraag naar bankcrediet; verwacht mag worden, dat deze credietvraag in de eerstvolgende jaren nog verder zal toenemen. De zich in steeds meer branches aftekenende vermindering van de omzetten en de daaruit voortvloeiende vergrote behoefte aan bedrijfskapitaal voor de financiering van de voorraad zullen daarbij van invloed blijken te zijn. Hetzelfde geldt voor de noodzaak om inventarissen, machines, e.d. te verbeteren of te vernieuwen. Bovendien is een tekort aan koopkracht waar te nemen, waaruit voortvloeit een toenemende aandrang van het publiek om, evenals dat vroeger het geval was, te kopen op crediet.

Door terugkeer van normale toestanden, waarop wij hierboven reeds wezen, komt er langzamerhand meer stabiliteit in de detailhandel in levensmiddelen, in de winkels in luxe artikelen en in het ambacht hebben tal van bedrijven het nieuwe evenwicht reeds ongeveer bereikt. Voor de winkels in gebruiksgoederen, de kleinindustrie en de groothandel is de ontwikkeling veelal nog in gang en is de consolidatie nog niet verkregen. Onze ervaring leert, dat de weg naar het nieuwe evenwicht, vooral door de in vergelijking met vroeger sterk gestegen prijzen, voor vele middenstanders geen gemakkelijke weg is; de overgang van oorlogs- naar vredes-economie gaat ook voor de middenstand met ernstige wrijvingen gepaard.

Het uitstaande crediet steeg van f 41.7 miljoen tot f 45.8 miljoen ondanks een belangrijke daling van de voor rekening van de Staat verleende voorschotten op te verwachten uitkeringen wegens oorlogschade. De stijging werd hoofdzakelijk geconstateerd in de credietverlening voor eigen rekening, daar de verlening van Herstelcredieten onder Staatsgarantie zeer wordt belemmerd tengevolge van de daarvoor geldende beperkende bepalingen. Het zou n.o.m. aanbeveling verdienen de criteria voor deze credietverlening te verruimen, aangezien ons gebleken is, dat tal van vakbekwame, betrouwbare en hard werkende middenstanders door de naoorlogse omstandigheden in liquiditeitsmoeilijkheden verkeren, welke niet door een normaal bankcrediet kunnen opgelost.

In het op balansdatum uitstaande debiteurensaldo is thans nog f 11 miljoen begrepen wegens verleende credieten onder Staatsgarantie, zodat ruim f 34 miljoen voor onze eigen rekening was uitgezet.

Onlangs werd een bespreking gehouden tussen vertegenwoordigers van de N.V. Philips, en van de Vakgroep E.A. met betrekking tot de aflevering van T.L. buizen. Bij deze bespreking werden enkele richtlijnen vastgesteld voor een dezerzijds te ontwerpen regeling over dit punt.

VERSTERKERBOUW

Een praktische handleiding

Versterkers voor allerlei doeleinden kunnen thans in ruimere mate worden gebouwd, omdat zo langzaam al het benodigde materiaal verkrijgbaar is.

Voor velen - zowel handelaren als gebruikers - zal het een prettig bericht zijn, dat de Muiderkring, Bussum, besloot tot uitgave van een veel-omvattende handleiding op dit gebied. Het ook typografisch wel-verzorgde boekje werd „Versterkers voor opname en weergave" genoemd.

Dit werkje is uiterst praktisch voor iedereen, die zelf een versterker wil bouwen.

Het bevat nl. niet alleen een aantal schema's maar ook praktische wenken, die van nut zijn bij de bouw en montage van versterkers. Bijzonder nuttig lijkt het ons, dat van alle principe-schema's ook bouwschema's gegeven worden, omdat het in de praktijk nog zo vaak voorkomt, dat een goede schakeling zo wordt opgesteld, dat de resultaten niet in overeenstemming zijn met de verwachtingen.

Ook wordt goede aandacht besteed aan het zelf opnemen van gramfoon-platen.

Al met al een prettig concreet werkje. Het bevat 137 pagina's en 172 illustratie's, waaronder vele foto's en 4 uitslaande werktekeningen. De prijs bedraagt f. 2,50. de W.

F. M. Omroep in Zwitserland

Bekend is dat overal belangstelling bestaat voor proefnemingen met F.M.-omroep. Ook in Zwitserland wordt hiermede geëxperimenteerd. Een door de Philips Telecommunicatie Industrie te Hilversum geleverde F.M.-zender met een tiental speciale ontvangers staan opgesteld in Zürich. De bedoeling is: aan te tonen dat met dit systeem in het gehele stadsgebied een goede ontvangst mogelijk is. Blijkens binnengekomen rapporten geven de proeven, ondanks de moeilijkheden, veroorzaakt door het berglandschap, reden tot optimisme en ze zullen op grotere schaal worden toegepast.

Dozen en stoppen

De Nederlandse Siemens Maatschappij N.V. (Rijnstraat 24 te 's Gravenhage) deelt per circulaire mede, dat zij binnen enkele weken verschillende contactdozen en contactstoppen zal kunnen leveren van bijzondere kwaliteit en uitvoering.

Prijzen zijn op aanvraag bij genoemd adres verkrijgbaar.

Verlichting Metro

In Parijs is reeds een tweede station van de ondergrondse spoorbaan verlicht met fluorescentiebuizen. Er werden 78 T.L. 40 W buizen gebruikt, waarmee een verlichtingssterkte van 40 à 90 lux op een hoogte van 1 meter boven de perrons werd verkregen en van 25 à 65 lux op de reclameplaten. De lichtbronnen zijn door Philips - Parijs zodanig aangebracht dat zij bij de normale stand van het hoofd nimmer „in het oog vallen".

Mededelingen VAN DE

VAKGROEP
ELECTROTECHNISCH
AMBACHT

SECRETARIAAT:
MAURITSKADE 45, 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 110585

Ambacht

en

DETAILHANDEL

Reeds geruime tijd worden door de Vakgroep D.V.V. stappen ondernomen tot het vormen van een vrijwillige organisatie van detailhandelaren in electrotechnische artikelen. Aan dit onderwerp zijn door deze Vakgroep in dit zelfde blad verschillende publicaties gewijd.

Op zichzelf kan het streven van de Vakgroep D.V.V. slechts lofwaardig worden genoemd: een hechte organisatie van de detailhandel is ongetwijfeld gewenst en noodzakelijk. Hierover kan onder de huidige omstandigheden moeilijk verschil van mening bestaan.

Toch zijn op dit terrein specifieke moeilijkheden gerezen, die weer samenhangen met de sinds jaar en dag moeilijke verhouding tussen detailhandel en ambacht.

De Woltersomse organisatie heeft ons de principiële scheiding tussen ambacht en detailhandel gebracht. Toen deze organisatie werd ingesteld heeft schrijver dezes als Secretaris van de Commissie van advies, in deze ten stelligste tegen deze scheiding geprotesteerd, omdat deze commissie van mening was, dat ambacht en detailhandel op electrotechnisch gebied dusdanig zijn samengeweven, dat een scheiding slechts theoretische en derhalve zeer geringe waarde zou hebben. Desondanks (hoe kon het ook anders in die tijd!) is deze scheiding doorgevoerd en zij heeft sindsdien, derhalve gedurende een periode van ruim 7 jaar en in de praktijk gewerkt.

Na de bevrijding werden de vooroorlogse organisaties van installateurs wederom opgericht. Deze organisaties kenden echter *niet* de scheiding tussen ambacht en detailhandel. Door haar werden zowel de ambachtelijke als de handelsbelangen van hare leden behartigd. Het is duidelijk, dat een tegenstelling tussen deze organisaties en die welke gegrond was op het Woltersomse systeem niet kon uitblijven. Van de zijde van de installateursorganisaties

werd dan ook geopperd tegen de plannen, welke van de Vakgroep D.V.V. uitgingen tot oprichting van 'n vrijwillige organisatie van electrotechnische detailhandelaren. Men achtte deze overbodig en verwarrend.

Het Bestuur van de Nederlandse Vereniging van Electrotechnische Werkgevers nam het standpunt in, dat de detailhandelsbelangen van hare leden door de installateursorganisaties behartigd moesten worden. Eenzelfde standpunt werd door de Bond St. Antonius gehuldigd.

Overleg tussen de vertegenwoordigers van D.V.V. en die van de installateursbonden konden niet tot een direct resultaat leiden. Inmiddels is het vraagstuk nog minder eenvoudig geworden, omdat intussen gebleken is, dat op confessionele gronden is aan te nemen, dat één organisatie van detailhandelaren niet tot de mogelijkheden zal behoren. Indien dit zo is, dan zou die organisatie wederom uiteenvallen in een neutrale en één of meer confessionele organisaties.

Hoe moet nu in deze tot een bevredigende oplossing worden gekomen? Men houde hierbij in het oog, dat het grootste deel van de bij D.V.V. ingeschreven detaillisten tevens installateur zijn.

De Federatie van de installateursbonden zal derhalve voor de detailhandelsbelangen van deze categorie moeten opkomen. Voorts omvat de Vakgroep D.V.V. de „zuivere” detaillisten, dat zijn de electro-winkeliers, dus zij, die de electrotechnische detailhandel als uitsluitend beroep uitoefenen.

Zij behoren uiteraard niet thuis in de installateursorganisaties, evenmin als zij, die deze detailhandel uitoefenen in combinatie met een andere bedrijfstak dan het installatiebedrijf. Deze beide laatste groepen komen in aanmerking voor een nieuwe vrije organisatie. Komt deze tot stand (eventueel nog gesplitst) naar confessie dan zal zij, in federatieve samenwerking met de installateursbonden de detailhandelsbelangen van de gehele bedrijfstak behartigen.

Aldus het standpunt van de installateursorganisaties. Wij hopen van harte, dat men tot een spoedige oplossing van dit probleem zal geraken, aangezien een hechte organisatie van de detailhandel op electrotechnisch gebied thans een dringende eis is.

MR. J. H. VAN GELDEREN

Bedrijfsvereniging

voor
ZIEKENGELD
en
KINDERBIJSLAG

In het vorige nummer van ons blad beoefden wij onze leden een en ander mede te delen over de voorgenomen oprichting van een bedrijfsvereniging voor de Kleine Metaalnijverheid in verband met de uitvoering van de Ziektewet en Kinderbijslagwet.

Intussen heeft de Vakraad voor de Kleine Metaalnijverheid het besluit genomen definitief tot oprichting hiervan over te gaan.

Het is echter niet gemakkelijk om voor een dergelijke vereniging goedkeuring te krijgen. Vandaar dat gestreefd is naar de meest eenvoudige oplossing, welke bestond in het aansluiten bij de bestaande Bedrijfsvereniging voor de Centrale Verwarming.

Deze aansluiting moet dan tegelijkertijd een omvorming worden van deze vereniging, zodat de mogelijkheid bestaat voor iedere werkgever in de Kleine Metaalnijverheid, toe te treden.

Wanneer hieraan straks een definitieve vorm is gegeven zullen de werkgevers vrijwillig kunnen aansluiten. Wij zullen hierop t.z.t. terugkomen.

Voor het besluit van de Vakraad om een bedrijfsvereniging voor de Kleine Metaalnijverheid in het leven te roepen zijn verschillende argumenten aan te wijzen, welke de moeite waard zijn te vermelden.

Men wil zich in de Kleine Metaalnijverheid verzekeren van een zo groot mogelijke zelfstandigheid, hetgeen niet bereikt kan worden, indien deze zelfstandigheid in onderdelen met name op een gedeelte van de sociale verzekering, zou worden aangetast.

Ook heeft men overwogen en is men tot de conclusie gekomen, dat het risico in de Kleine Metaalnijverheid, minder groot moet worden geacht. Indien dit juist is bestaat de mogelijkheid, dat lagere premies geheven kunnen worden.

Tenslotte heeft tot het nemen van dit besluit ten zeerste bijdragen het bij de Tweede Kamer ingediende Wetsontwerp tot verplichte verzekering van werknemers tegen de geldelijke gevolgen van onvrijwillige werkloosheid.

Al heeft de minister van Sociale Zaken nog niet lang geleden een verklaring afgelegd, dat in het kader van het sociaal rechtvaardige met het economische mogelijk rekening zal moeten worden gehouden, wij menen veilig te kunnen aannemen, dat dit Wetsontwerp zal worden aangenomen, zij het met hier en daar enige wijziging.

Indien dit Wetsontwerp wordt aanvaard, dan beschikt de Kleine Metaalnijverheid over een orgaan, dat de uitvoering van deze wet ter hand kan nemen. M.v.GILS

Ijzerdistributie opgeheven

Met ingang van 14 Mei is de distributie van ijzer en staal opgeheven.

Prijsaanduiding verplicht

Het Directoraat Generaal van de Prijzen wijst er op, dat de vrijlating van prijzen van verschillende artikelen, geen verandering brengt in de verplichting, geëtalearde goederen van prijsaanduiding te voorzien. De prijsaanduidingsvoorschriften zijn ten volle van kracht gebleven.

Bezoekers van buitenlandse jaarbeurzen en tentoonstellingen

Aan belanghebbenden wordt medegedeeld, dat voor het verkrijgen van een deviezen-reisvergunning ten behoeve van bezoek aan jaarbeurzen (geen deelneming) in het buitenland de bestaande regeling in de vorm van een tevoren vastgesteld deviezencontingent wordt opgeheven.

Met ingang van 1 Maart 1949 moeten derhalve aanvragen ter verkrijging van een deviezen-reisvergunning voor dit doel rechtstreeks worden ingediend bij het Bureau Zakenreizen van het ministerie van Economische Zaken, J. P. Coenstraat 22 te Den Haag. Deze aanvragen zullen worden beoordeeld volgens dezelfde normen als gesteld aan normale zakenreisaanvragen.

In verband hiermede is het raadzaam dat gegadigden, alvorens zich tot het Bureau Zakenreizen te wenden, zich voorzien van een urgentieverklaring af te geven door het Rijksbureau, c.q. de instantie waaronder zij ressorteren.

Uit het bovenstaande volgt dus, dat het indienen van aanvragen voor jaarbeursbezoek bij Vak-, Bedrijfs-, en Hoofdgroepen thans is komen te vervallen.

Deelnemers aan buitenlandse jaarbeurzen en tentoonstellingen zullen zich ter verkrijging van inlichtingen omtrent de te

volgen procedure tijdig in verbinding dienen te stellen met de Dienst Buitenlandse Jaarbeurzen en Exposities van het CIHAN, (Centraal Instituut ter Bevordering van de Buitenlandse Handel), Bezuidenhoutseweg 64, 's-Gravenhage, telefoon (K 1700) 771955.

N.B. Aanvragen wegens bezoek aan de jaarbeurzen te Leipzig, Frankfort en Hannover voorlopig nog in te dienen bij de Kamer van Koophandel voor Duitsland te 's-Gravenhage.

Nederlandse Vereniging van Electrotechnische werkgevers

Het Hoofdbestuur van de Ned. Vereniging van Electro-Technische Werkgevers is thans samengesteld. Het bestaat uit de heren: A. J. Apol, Groningen (Kring Groningen-Drente) W. Put, Sneek (Kring Friesland), J. H. van Eelen, Zwolle (Kring Overijssel) J. A. Jannink, Nijverdal (Kring Twente), F. Welling, Arnhem (Kring Gelderland), A. van Dijk, Haarlem (Kring Noord-Holland), G. R. Nap, Den Haag (Kring Zuid-Holland, Den Haag e.o.) G. Noteboom, Rotterdam (Kring Zuid-Holland, Rotterdam e.o.), B. H. Kok, Amersfoort (Kring Utrecht.)

Het Dagelijks Bestuur is samengesteld

als volgt: A. J. Apol, voorzitter, A. van Dijk, Vice-voorzitter, F. Welling, secretaris, en B. H. Kok, Penningmeester.

Electrotechnische industrie in Oostenrijk

Productie-stijging

Bij de Oostenrijkse electrotechnische industrie valt gedurende 1948 een belangrijke stijging van de productie waar te nemen. Deze productie omvatte 22 miljoen gloeilampen, 29000 km geïsoleerde kabel, 6000 km isoleerbuizen, 9 miljoen schakelaars, fittingen en stopcontacten en 6,5 miljoen zekeringen.

Bovendien werden 90000 radiotoestellen en ongeveer 120000 meetinstrumenten vervaardigd. Met uitzondering van enige producten van de sterkstroomindustrie, zoals generatoren, dynamo's en transformatoren, is de Oostenrijkse electrotechnische industrie thans geheel in staat in de binnenlandse behoefte te voorzien.

Ten aanzien van de aflevering van sterkstroomproducten, welke voor de bouw van de energiebedrijven onontbeerlijk zijn, is een verbetering ingetreden door de toenemende binnenlandse productie van de daarvoor noodzakelijke grondstoffen zoals koper, lood en dunne stalen platen.

De uitvoer van electrotechnische artikelen had in 1948 slechts een waarde van 47 miljoen shilling welk onbevredigend cijfer ten dele is te wijten aan de te hoge prijzen van de producten der zwakstroom- en radioindustrie.

U doet toch ook mee?
De thans lopende advertentie-campagne voor de **ERRES** wasmachines en metalen wringers schept alom een verhoogde vraag naar deze Nederlandse kwaliteitsproducten.

Profiteert hiervan door zelf advertenties te plaatsen in Uw locale bladen of door de ERRES wasmachine met wringer op in het ooglopende wijze te etaleren.

Reclame-materiaal, zoals advertentie-cliché's, folders, teksten voor verkoop-brieven, etc. stellen wij gaarne te Uwer beschikking.

ERRES
wasmachines en
metalen wringers

Onverwoestbaar sterk,
sparen tijd en werk
R. S. STOKVIS & ZONEN N.V.

ERRES het merk dat ook voor UW zaak goodwill kweekt.

REMA

Voor de aanstaande verkiezingen:

Aluminium Luidsprekerhoorns
met ophangleugel.

Uit voorraad leverbaar. Bruto f 33,78

Ingenieursbureau - REMA

Bronckhorststraat 14 - Tel. 95741 - Amsterdam-Z.

Vraagt onze geïllustreerde prijs-courant met vele interessante artikelen.

Reclame Aanbieding:

Driewegstekkers . . . . . fl. 26,— per %
Apparaatstekkers . . . . . fl. 45,— per %
Zware stekkers contra 10 Amp. fl. 28,— per %
Zware stekkers 10 Amp. . . . . fl. 28,— per %

Metalen plafondplaten:

crème gespoten . . . . . 11½ cm, fl —,10

bruin gespoten . . . . . 11½ cm fl —,10

crème gespoten . . . . . 15 cm, fl —,18

N. V. HECO Frans Hamers **AMSTERDAM-C.**

Groothandel in electrotechnische materialen en verlichtingsartikelen
1e Laurierdwaarsstraat 25-27 - Tel. 33196 (K 2900)

HECO heeft alles voor uw montage

* **NEON** LICHTBUIZEN - LETTERS
ETALAGE-ORNAMENTEN
BINNENVERLICHTING
INSTALLATIES

KORTE LEVERTIJD
ONDER GARANTIE
PRIMA AFWERKING

Vraagt vrijblijvende offertes aan bij:

SUPER-NEON, UTRECHT
SINGELSTRAAT 11 - TEL. 13727

Installateurs de bekende rabatten

Sociale Belangen

Vacatiespreiding

De Vakraad voor de Klein Metaalnijverheid heeft zijn toezegging gedaan om mede te werken aan de vacatiespreiding.

Men is er echter van overtuigd, dat men voor het eerst in 1950 volledig kan slagen. Op een daartoe ontvangen uitnodiging heeft de Vakraad besloten zitting te nemen in het Werkcomité van het Comité Vacatiespreiding en heeft de heer P. Buis bereid gevonden deze taak op zich te nemen.

Pensioenfonds

Het Bestuur van het Pensioenfonds voor de Kleine Metaalnijverheid, dat reeds lang uitzag naar een afzonderlijk pand is hierin thans geslaagd. Binnenkort zal dit Fonds gevestigd zijn Prinsenvinkenpark 17 te 's-Gravenhage.

Voorlopig zende men correspondentie voor dit Fonds nog naar Amaliastraat 10 te 's-Gravenhage.

Korte Berichten

Het Bestuur van de Ned. Ver. van Neon-installateurs had te Arnhem een bespreking met de V.D.E.N. inzake de voorschriften, waaraan neon-installaties hebben te voldoen, de gewenste unificatie in deze en de mogelijkheid van een meldingsplicht t.a.v. neon-installatiewerkzaamheden.

©

Door de Centrale Regelingscommissie van het L.A.C. werd een Commissie ingesteld welke voorstellen zal samenstellen inzake de contrôle, het secretariaat en de neutrale instanties t.b.v. deze regeling.

De Commissie bestaat uit de heren B. G. Miermans, mr. G. E. Kruseman en mr. J. H. van Gelderen.

Zij zal op korte termijn haar rapport aan de Centrale Commissie uitbrengen.

©

De Buitendienst van de Vakgroep Electrotechnisch Ambacht kwam op het secretariaat bijeen ter bespreking van de zgn. Cistofalijsten en voor enkele punten, welke verband houden met het L.A.C.

Beroepskeuze en Film

Op Maandag 2 Mei woonden wij een voorstelling bij van de film, Het Groote Leven in, een beroepskeuzefilm, samengesteld op initiatief van de Vakgroep Loodgieters, Koper- en Blikslagers en Sanitair Installatiebedrijf.

Na een korte inleiding van de Voorzitter de heer Harmeyer, werd een film gedraaid, die tot doel heeft het loodgietersvak in zijn verschillende aspecten en mogelijkheden te tonen. Wat dit betreft is men volkomen in de opzet geslaagd. Jammer was het dat men getracht heeft in deze film een ernstig en quasie-tragisch moment te leggen. Hiermede heeft men ongetwijfeld te hoog gegrepen, aangezien de krachten van de beschikbare amateur-acteurs zeker te gering waren voor deze moeilijke opgave. Natuurlijk is het niet eenvoudig een film op dit gebied tot een boeiend geheel te maken. Bij de pogingen

daartoe dient men echter te waken voor al te grote voortvarendheid op artistiek gebied.

Doch afgezien van deze artistieke dwaling is men er zeker in geslaagd een aanschouwelijk geheel van het loodgietersbedrijf te geven, dat er veel toe kan bijdragen om de liefde voor dit ambacht aan te kweken, mits men deze film weet te brengen onder de werkelijk belanghebbende nl. het jongere geslacht, waarvan kan worden aangenomen dat zij de eenzijdige arbeid in fabrieken zullen achterstellen bij de veel moeilijker maar meer bevredigender arbeid in het verzorgende ambacht.

Het initiatief van de Vakgroep Loodgieters dient in ieder geval te worden toegejuicht en wij hopen dat deze film in brede kring belangstelling zal genieten. v. G.

Electrotechnische Producten in de Verenigde Staten

In 1948 werden in de Verenigde Staten 5 miljoen ijskasten verkocht. Dit is belangrijk meer dan in de andere jaren: in 1939 bedroeg het aantal 1,9 miljoen, in 1941 3,5 miljoen en in 1947 3,7 miljoen stuks. Voorst werden in 1948 750000 ijsmachines voor huishoudelijk gebruik en voor het landbouwbedrijf verkocht. De omzet in straalkachels bedroeg 1,7 miljoen stuks (in 1947: 500000 stuks) in wasmachines 4,5 miljoenstuks en in strijkijzers 500000 stuks.

In andere elektrische artikelen, zoals broodroosters en apparaten voor de bereiding van koffie enz. werden eveneens hoge omzetten behaald. De totale omzet van alle elektrische artikelen had een waarde van \$ 1750 miljoen, dit is drie maal de omzet van 1941 en 5 keer die van 1939.

Vrijwillige Organisaties

Aan alle ingeschrevenen bij de Onder-vakgroep Installatiebedrijf werd enige tijd geleden een circulaire gericht met het verzoek op de bijgevoegde antwoordkaart te vermelden bij welke vrijwillige installateursorganisatie men zich zou willen aansluiten, Van deze circulaire zijn ruim 6000 exemplaren verzonden; enige duizenden hebben wij terug ontvangen. Vele bleven echter nog in gebreke. Zendt alsnog de antwoordkaart in: het gaat om de toekomstige organisatie!

EINDE VAN HET VAKGROEPNIEUWS

Ontvreemde Radio's

Onder valse voorwendsels werden bij Heybroek-Zélander te Amsterdam door een onbekende afgehaald:

1 20 watt Philips' versterker type 2848, apparatennummer 26483.

1 Philips' Gramofoon met versterker type HX 572 A, apparatennummer 7803.

Indien een van deze apparaten ter reparatie mocht worden aangeboden, zo wordt men vriendelijk verzocht dit te melden aan Heybroek-Zélander te Amsterdam. Tel. 39401-48989.

Electro Radio Mercur

TECHNISCH COMMERCIEEL VAKBLAD

Uitgave van de
N.V. Uitgevers M.J. Dilligentia, Kalverstr. 35, Amsterdam C
Telefoon K 2900-35253 en 40453
Postgirorekening 136 400 — Bankrekening Twentsche Bank

DIRECTIE EN EXPLOITATIE:
Hans Schnabel en Jan B. Gastkemper.

ADVERTENTIE-MANAGER:
B. J. Jansen.

REDACTIE:
Louis Knuvelde.

**REDACTEUREN MEDEDELINGEN
DER VAKGROEPEN:**
mr. J. H. van Gelderen en J. M. van Basten.

REDACTEUR RADIORUBRIEK:
J. Corver.

REDACTEUR ELECTROTECHNIEK
J. J. Moerkerk.

**REDACTEUR ADMINISTRATIE- EN
BELASTINGRUBRIEK:**
J. L. van Hedel.

ABONNEMENTSPRIJS:
f 5,— p. jaar; voor leden van de aangesloten vakgroepen e.d.
f 3,— per jaar. Losse nummers f 0,20.
Dit blad verschijnt des Zaterdags om de veertien dagen

Adressen der Vakgroepen en Ondervakgroepen

VAKGROEP ELECTROTECHNISCH AMBACHT
Voorzitter J. W. Willemsen.
Secretaris mr. J. H. van Gelderen.
Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Telefoon K 1700-110585

**ONDERVAKGROEP
ELECTROTECHNISCH INSTALLATIEBEDRIJF**
Voorzitter W. H. Hirdes.
Secretaris mr. J. H. van Gelderen.
Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. K 1700-110585

**ONDERVAKGROEP KLEINE NIJVERHEID OP
ELECTROTECHNISCH GEBIED**
Voorzitter E. Lückeraath.
Secretaris mr. J. H. van Gelderen.
Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. K 1700-110585

**ONDERVAKGROEP
RADIO REPARATIEBEDRIJF**
Voorzitter ir. H. J. J. Bouman.
Keizersgracht 606, Amsterdam C. - Tel. K 2900-40027

**VAKGROEP DETAILHANDEL IN
ELECTRISCHE VERBRUIKSTOESTELLEN
EN VERLICHTINGSARTIKELLEN**
Voorzitter B. G. Miermans.
Secretaris J. M. van Basten.
Keizersgracht 606, Amsterdam C. - Tel. K 2900-40027

**VAKGROEP DETAILHANDEL IN
RADIO-ARTIKELLEN**
Voorzitter B. G. Miermans.
Keizersgracht 606, Amsterdam C. - Tel. K 2900-40027

**VAKGROEP TUSSENPERSONEN IN
ELECTROTECHNISCHE PRODUCTEN**
Voorzitter ir. P. J. Plaisier.
Secretaris mr. J. L. P. Erabers.
Benoordenhoutscheweg 44, 's-Gravenhage
Telefoon K 1700-774491

HELIOS

Kanteerbare braadpannen
en
Banketbakkerovens

Maakt gebruik van de door ons geboden mogelijkheid om aan Uw zaak - ook voor deze artikelen - meer bekendheid te geven en vraagt overdrukken aan van de bladzijden 5-6 en 10 van de Mel-Electrocentrumbode.

N.V. HANDELMAATSCHAPPIJ ELECTROCENTRUM

PRINSENGRACHT 357 - AMSTERDAM C
Filialen: Arnhem - Eindhoven - Leeuwarden - Roosendaal - R'dam - Zwolle

JAC. van der VEEN

Calandplein 3, Den Haag
Tel. 180826 *

VERHUUR van alle
electrische materialen
ILLUMINATIE **TONEEL**
LICHTFONTEINEN

VRAAGT UW GROSSIER :

CASTELLUM
WASMACHINES
CASTELLUM
WRINGERS

WASMACHINEFABRIEK

Fa. Gebr. Timmermans

TELEFOON 19 KESSEL BIJ VENLO

N.V. RAMIE UNION PORCELEINFABRIEK ENSCHDE

 SIMPLEX en CONEX-LASCHDOPPEN

 ELECTROTECHNISCH PORCELEIN

Motorenwikkelaarj Fa. Hurstjes & Kool

VENLO, Roermondsenstr. 47, tel. 3153, Sloot 52, tel. 3596

Wikkelt MOTOREN,
DYNAMO'S,
STOFZUIGERS en
VENTILATOREN
ook voor gelijkstroom

In- en verkoop van MOTOREN en ONDERDELEN, KOOLBORSTELS, GLIJLAGERS enz.

TRANSFORMATOREN

INTERNATIONALE ELECTRICITEITS ONDERNEMING
ELECTROTECHNISCHE FABRIEK
ZANDBERG WEG 97 TELEFOON 8018 - BREDA

NEGEN VAN DE TIEN LADDERS ZIJN

VEILIG!

N.V. HOUT-
INDUSTRIE
V.H.
JEAN WIENESE
OPGERICHT IN 1903

STERK!

BEMUURDE-
WEERD o.z. 16
TELEF. KANTOOR
15534 - 21090
OOK NA 6 UUR
FABRIEK 14850

VRAAGT ONZE 44 PAGINA'S TELLENDE CATALOGUS

Nieuw Nedap-succes!
In de smaakvolle Nedap
Electrische Deuropener
is een reeks electrische en
mechanische verbeteringen
tot in de perfectie gecombi-
neerd. 'n Succes-artikel
voor de branche!

NEDAP

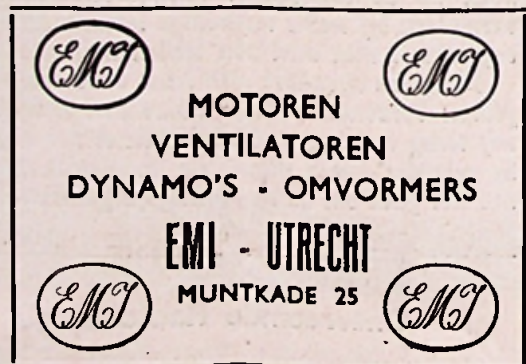
N.V. NED. APPARATENFABRIEK „NEDAP“
VERKOOPAFD.: POSTBUS 6 - GROENLO

Transformatoren voor Televisie

ontvangers welke aan hoge eisen
moeten voldoen, fabriceert de

a.w.g. Transformatoren- en
Electrische
Apparatenfabriek

Verder transformatoren op ieder gebied!
Kaakstraat 4 - Eindhoven - Telefoon 5023

MOTOREN
VENTILATOREN
DYNAMO'S - OMVORMERS
EMI - UTRECHT
MUNTKADE 25

NIEUWE VOORRAAD:

gedraalde messingnoertjes M 3 vernikkeld p. 1000 st. f 7.50
gedraalde messingschroeven M 3 x 5 p. 1000 st. . . . f 9.-
geperste messingschroeven M 3 x 5 p. 1000 st. . . . f 6.50
andere maten met 14 dagen.
gedraalde messing kartelmoeren M 3 vernikk. p. 1000 st. f 21.-
gedraalde Eng. boutjes 3/16 x 3/4 zwart geolied p. grov f 4.80
lijwielachterlichtfittingen (dwegfittng) met omhulsel.
bevestigingsboutje 3 x 15 + kartelmoer, zeer geschikt
voor lubon per 100 stuks. . . . . f 20.-

GROSSIERS GENIETEN KORTING

NEMA HOOGKLEI 18

WINSCHOTEN - TELEFOON 255

ELECTROMOTOREN

Inkoop - Verkoop - Verhuur - R
alleen de betere soorten.

Reparatie - Wikkelen - Revisie
Ombouw, alleen kwaliteitswerk

Voor Twente en Gelderse Acht
hoek reeds lang een bekend
vertrouwd adres.

MOTORENBEDRIJF „JULO“
Waldeckstraat 22, Enschede, Tel. 40

ROODHAAG levert vrijblijvend uit voorraad

RADIOMARELLI Milaan
5 lamps Superheterodyne 10A15E
ontvanger 4 golflengten fl 310.- br

RADIONE, Wenen
R 2 auto ontvanger, tevens
geschikt voor wisselstroom,
3 golflengten „ 430.- „

648W fraaie 6-lamps ontvanger
met optische afstemmer „ 430.- „

LEVERING UITSLUITEND AAN N.V.R.D. LED

C. N. ROOD, 's-Gravenhag
Weteringkade 37, Telefoon 77 19 20 (3 lijne

GROTHAUZEN Venlo

fabriceert
ELECTRISCHE STRAALKACHEL
2 en 3 staafs, regelbaar

Alle soorten
VERWARMINGS ELEMENTEN

Vraagt offerte en monsters

J. H. GROTHAUZEN
Roermondschestraat 10 - Venlo

KOOLBORSTELS
voor elk doel.
Dit voorraad leverbaar

Nederl. Koalborstelfabriek
AMSTERDAM-N.
Spijkerkade 5 Telefoon 80 5

PHILIPS'

Producten, Gloeilampen,
Philora, Scheerapparaten

NITEK-

Installatiemateriaal

N.V. v/h NIERSTRASZ
Plantage Middenlaan 62, Amsterdam (C

DRAKA
AMSTERDAM